

Drugi przyczynek do fauny motyli okolic Krakowa.
Второе дополнение к фауне бабочек окрестностей Кракова.
Second addition to the Butterfly-Fauna of the surroundings of
Kraków

napisał

TADEUSZ MIODOŃSKI.

Fauna motyli Krakowa i jego okolic jest dobrze poznana dzięki badaniom wielu miejscowych entomologów. Istnieją jednak pewne okolice, nawet niezbyt od Krakowa odległe, stosunkowo słabo jeszcze zbadane. Do takich należą tereny położone koło Tyńca, odległe około 12 km od Krakowa. Okolica ta jest bardzo interesująca, gdyż dochowały się tam niemal do ostatnich czasów formy zwierzęce, a także roślinne, w innych okolicach Krakowa już nie napotykanie.

Badanie fauny motyli tego terenu rozpocząłem jeszcze przed wojną. Nieco gatunków złowionych tamże, nowych dla okolic Krakowa, wymieniłem w swej pracy „Przyczynek do fauny motyli okolic Krakowa”, Materiały do fizjogr. kraju, Kraków nr 3, 1946.

Szczegółowym opracowaniem fauny motyli okolic Tyńca, przede wszystkim wapiennych wzgórz położonych na terenie Podgórek, zajął się następnie St. Błęszyński, który wyniki swych poszukiwań ogłosił w pracy „Fauna motyli Podgórek w okolicy Krakowa”, Materiały do fizjogr. kraju, Kraków nr 21, 1950.

W pracy tej wymienił autor małą liczbę gatunków nocnych, albowiem ograniczył się głównie do łowienia motyli za dnia przez wyplaszanie ich z traw i krzewów. Połowy nocne są na tym terenie bardzo uciążliwe, nie tylko z powodu jego skalistego charakteru, lecz również z braku połączeń ułatwiających do niego dostęp.

Gatunki złowione w okolicach Tyńca w czasie połowów nocnych uzupełniają wykaz faunistyczny tego terenu, podany przez Błęszyńskiego, a zarazem zmieniają niektóre dane pomieszczone w tym wykazie. Pewne bowiem gatunki łowione przez Błęszyńskiego w jednym lub kilku okazach, więc pozornie bardzo rzadkie, jak np. *Cochlidion limacodes* Hufn. lub *Talpophila matura* Hufn, chwytałem tam w większej ilości. Najwięcej nowych gatunków zebrałem spośród podrodzin *Hadeninae* i *Amphipyrinae*.

Praca niniejsza jest jednak także tylko przyczynkiem, przynoszącym pewne uzupełnienie do wykazu motyli Tyńca. Dalsze poszukiwania na tym terenie dorzucą niewątpliwie sporo jeszcze gatunków, które nie zostały tam dotychczas złowione, szczególnie z motyli pojawiających się wczesną wiosną lub późną jesienią.

Wykazane tu gatunki są dla okolic Tyńca nowe. Znalazło się jednak również pomiędzy nimi 21 takich, które nie były dotychczas łapane w okolicach Krakowa. Gatunki te oznaczone są w wykazie gwiazdką. Liczba gatunków motyli tzw. większych (*Macrolepidoptera*) okolic Krakowa wzrasta w ten sposób do 751.

Pragnę tu podziękować wszystkim, którzy pomogli do wykonania niniejszej pracy, a przede wszystkim ob. Edwardowi Palikowi i Józefowi Razowskiemu, za udostępnienie mi materiałów zebranych przez nich na Podgórkach, pomiędzy którymi znalazło się parę gatunków przeze mnie tam nie znalezionych.

Zygaenidae.

Zygaena purpuralis Brünnich.

Łowiłem go w sierpniu w r. 1949 i 1950.

**Zygaena scabiosae* Scheven.

Złowiłem jeden okaz 2. VIII. 1949.

Lithosiinae.

Oeonistis quadra L.

Trzy okazy 7. VIII. 1951.

Miltochrista miniata Forst.

W lipcu 1951 r. kilka okazów.

Spilosominae.

Spilarctia lubricipeda L.

Jeden okaz złapałem 3. VII. 1951.

Micrarctiinae.

Phragmatobia fuliginosa L.

Przylatuje w lipcu do światła.

Arctiinae.

Diacrisia sannio L.

Złowiony przeze mnie 7. VII. 1951.

Arctia caja L.

Łowiłem go w sierpniu przy lampie.

*Lasiocampidae.**Cosmotriche potatoria* L.

Kilka okazów złowiłem w sierpniu.

Poecilocampa populi L.

Jeden okaz wyhodował z gąsienicy E. Palik 4. VI. 1951.

Odonestis pruni L.

Pospolity przez cały lipiec.

Dendrolimus pini L.

W lipcu nie rzadki do światła.

*Lemoniidae.***Lemonia dumi* L.

W r. 1950 łowiłem go w październiku w dzień na Dużym Wzgórzu i był nierzadki. Natomiast w r. 1951 widziałem tylko jeden okaz.

*Drepanidae.**Drepana falcataria* L.

Dwa okazy złapałem 12. VII. 1951.

*Sphingidae.**Amorpha populi* L.

Dwa okazy 7. VI. 1951.

Pergesa porcellus L.

Złowiłem 1 okaz 3. VII. 1951.

Macroglossum stellatarum L.

Pospolity.

*Notodontidae.**Cerura bifida* Hbn.

Kilkanaście okazów złowiłem w sierpniu.

Cerura furcula Cl.

Rzadszy niż poprzedni gatunek; występuje równocześnie z nim.

Stauropus fagi L.

Jeden okaz do światła 3. VII. 1951.

Pheosia dictaeoides Esp.

Trzy okazy złowiłem 12. VIII. 1948.

Notodonta dromedarius L.

Nieliczny, występuje w sierpniu.

Notodonta ziczac L.

Występuje równocześnie z poprzednim gatunkiem.

Lophopteryx camelina L.

Dwa okazy złapałem 7. VIII. 1951.

Pterostoma palpina L.

Nierzadki w lipcu i sierpniu.

Pygaera pigra Hufn.

Rzadki. Występuje w lipcu.

Pygaera anachoreta F.

Jeden okaz złowiłem 1. VIII. 1951.

Cymatophoridae.

Habrosyne derasa L.

Jeden okaz złowiłem 7. VII. 1951.

Palimpsestis or F.

Nierzadki. Pojawia się w czerwcu.

Palimpsestis ocularis L.

Również nie rzadki. Lata w lipcu.

Psychidae.

Psychidea bombycella Schiff.

Dwa okazy złapałem 18. VI. 1951.

Psychidea pectinella F.

W lipcu złowiłem kilka okazów.

Canephora unicolor Hufn.

Kilka koszyków tego gatunku znalazł na gałązkach sosny

J. Razowski 24. VI. 1951.

Aegeridae.

**Paranthrene tabaniformis* Rott.

Jeden okaz tego gatunku złowił 24. VI. 1951 E. Palik.

Cossidae.

Zeuzera pyrina L.

Cztery okazy złowiłem w sierpniu r. 1951.

Hepialidae.

Hepialus hecta L.

Jeden okaz złapałem 7. VIII. 1951 do światła w młodniku sosnowym.

Noctuidae.

Acronictinae.

Colocasia coryli L.

Z początkiem sierpnia przylatuje do światła.

Acronicta aceris L.

Pospolity gatunek przez cały sierpień.

Acronicta leporina L.

W połowie sierpnia złowiony w jednym okazie przez J. Razowskiego.

Chamepora auricoma F.

Jeden okaz złapałem 12. VII. 1951.

Chamepora rumicis L.

Nierzadki w lipcu

Metachrostinae.

Metachrostis perla F.

W miesiącu lipcu nierzadki.

**Metachrostis ravula* Hbn. ab. *ereptricula* Tr.

Jeden okaz na światło złapał E. Palik.

Euxoinae.

**Euxoa cinerea* Schiff.

Łapany przeze mnie w maju i w czerwcu. W r. 1949 gatunek ten występował dosyć licznie. W następnych latach mniej częsty.

**Euxoa crassa* Hbn.

Bardzo rzadki. Tylko jeden okaz złapałem 1. VIII. 1951.

Euxoa tritici L.

Gatunek ten jest pospolity w miesiącu sierpniu.

Euxoa corticea Schiff.

W miesiącu czerwcu nie rzadki.

Rhyacia pronuba L.

Nierzadki w lipcu.

Rhyacia porphyrea Schiff.

Rzadki. Jeden okaz złapałem 12. VII. 1951.

**Rhyacia molothina* Esp.

Bardzo rzadki. Dwa okazy złapałem 29. V. 1949.

Rhyacia signum F.

Pospolity w czerwcu.

**Rhyacia multangula* Hbn.

Dwa okazy złowiłem 7 i 12. VII. 1951.

Rhyacia c-nigrum L.

Nierzadki w sierpniu.

Rhyacia ypsilon Rott.

Pospolity w czerwcu.

Rhyacia plecta L.

Kilka okazów złowiłem w sierpniu.

**Orthosia caecimacula* Schiff.

Z końcem października (28. X.) łowiliśmy ten gatunek z E. Pa-
likiem na trawach o zmroku.

*Hadeninae.**Barathra brassicae* L.

Nierzadki w lipcu r. 1951.

Scotogramma trifolii Rott.

Bardzo pospolity w lipcu.

Polia pisi L.

Nierzadki w sierpniu.

Polia thalassina Rott.

Rzadki (2. VI. 1951).

**Polia aliena* Hbn.

Nierzadki w czerwcu.

**Harmodia xanthocyanea* Hbn.

Rzadki; złowił go Błęszyński 29. V. 1949.

Harmodia compta Schiff.

Cztery okazy złowiłem w lipcu r. 1951.

Aplecta tincta Brahm.

Nierzadki w lipcu.

Tholera popularis F.

Pospolity z końcem sierpnia.

Tholera cespitis F.

Również pospolity, lata równocześnie z poprzednim gatunkiem.

Hyssia cavernosa Ev.

Złowiłem dwa okazy, 1. i 5. VII. 1951.

Trichoclea albicolon Sepp.

Rzadki; łowiłem go 29. V. 1949.

Hyperiodes turca L.

Jeden okaz złowiłem 12. VII. 1951.

Hyphilare lithargyria Esp.

Rzadki; łowiłem go w czerwcu.

Hyphilare albipuncta F.

Rzadki; łowiłem go w sierpniu.

Sideridis pallens L.

Również pospolity.

Cucullia umbratica L.

Także pospolity; lata w czerwcu.

Calephasia lunula Hufn.

Dwa okazy złowiłem 1. VIII. 1951.

Xylina vetusta Hbn.

Wyhodowałem jeden okaz 30. VIII. 1951.

Eupsilia satellitia L.

Nierzadki we wrześniu r. 1951.

**Xantholeuca croceago* F.

Jeden okaz wyhodował E. Palik 4. XI. 1951.

**Conistra erythrocephala* F.

Również wyhodowana przez E. Palika 5. X. 1951

Conistra vaccinii L.

Nierzadki w październiku 1951 r.

**Conistra rubiginea* F.

Jeden okaz złowiłem 5. X. 1951.

Amathes lychnidis F.

Nierzadki w październiku 1951 r.

Amathes circellaris Hufn.

Również nierzadki.

Amathes helvola L.

Kilka okazów złowiliśmy z E. Palikiem na światło 28. IX. 1951.

Amathes litura L.

Łowiłem go razem z poprzednim gatunkiem.

Cosmia citrigo L.

Jeden okaz złowiłem 5. X. 1951.

Amphipyrinae

Stygiostola umbratica Goze.

Pospolity w lipcu 1951 r.

Parastichtis lateritia Hufn.

Rzadki gatunek; łowiłem go w lipcu.

Parastichtis monoglypha Hufn.

Nierzadki; kilka okazów złowiłem w lipcu.

Parastichtis sordida Bkh.

Kilka okazów złowiłem z początkiem czerwca 1951 r.

Parastichtis secalis L.

Nierzadki w lipcu.

Oligia latruncula Hbn.

Dwa okazy złowiłem 2. VII. 1951.

Oligia bicoloria Vill. ab. *furuncula* Hbn.

Również dwa okazy złowiłem 7. VIII. 1951.

**Crymodes furva* Hbn.

Jeden okaz złowiłem 7. VII. 1951.

Sidemia fissipuncta Haw.

Dwa okazy złowiłem 30. VI. 1951.

Trachea atriplicis L.

Jeden tylko okaz złowiłem 3. VII. 1951.

Athetis clavipalpis Scop.

Gatunek pospolity; łowiłem go w maju i czerwcu.

Athetis respersa Schiff.

Trzy okazy złowiłem 7. VII. 1951.

Athetis blanda Schiff.

Nierzadki w czerwcu, potem w sierpniu.

Athetis morpheus Hufn.

Pojawia się nielicznie w sierpniu; łowiony do światła.

Apamea paludis Tutt.

Rzadki; łowiłem go 7. VIII. 1951.

Pyrrhia umbra Hufn.

Jeden okaz złowiłem w połowie czerwca.

Meristis trigrammica Hufn.

Złowiłem kilka okazów z początkiem czerwca.

Calymnia trapezina L.

Dwa okazy złowiłem 7. VIII. 1951.

Heliothidinae

Anarta myrtilli L.

Jeden okaz złowił J. Razowski w dzień na wrzosie, 14. VIII. 1951.

*Catocalinae.**Catocala fraxini* L.

Jeden okaz złowił E. Palik 12. VII. 1951 na przynętę.

*Phytometrinae.***Chrysoptera moneta* F.

Jeden okaz złowił J. Lewacki 25. VIII. 1951, do lampy.

Phytometra gutta Gn.

Trzy okazy złowiłem 30. VIII. 1951.

**Abrostola asclepiadis* Schiff.

Lata od początku maja do jesieni; nierzadki.

*Noctuinae**Scoliopteryx libatrix* L.

Trzy okazy złowiłem 5. X. 1951.

Toxocampa cracca F.

Kilkanaście okazów złowiłem 28. VIII. 1951.

*Geometridae**Larentiinae**Oporina dilutata* Schiff.

Jeden okaz złowiłem z początkiem listopada.

Operophtera brumata L.

Nierzadki w listopadzie.

Cidaria cuculata Hufn.

Jeden okaz został złowiony przez J. Razowskiego 10. VIII. 1951.

Cidaria salicata Hbn.

Nierzadki; łowiłem go w sierpniu.

Cidaria rubidata Schiff.

Tylko dwa okazy tego gatunku złowiłem 1. VII. i 7. VIII. 1951.

Cidaria fulvata Forst.

Dwa okazy złowiłem 30. VI. 1951.

Pelurga comitata L.

Nieliczny w sierpniu.

Eupithecia linariata F.

Jeden okaz złowiłem 30. VI. 1951.

Eupithecia lariciata Frr.

Parę okazów złowiłem 30. VIII. 1951.

Geometriinae

Ennomos erosaria Hufn.

Kilka okazów złowiłem 7. VIII. 1951.

Ennomos fuscantaria Steph.

Lata razem z poprzednim gatunkiem.

Plagodis dolabraria L.

Łowiłem nieliczne okazy z początkiem sierpnia.

Ourapteryx sambucaria L.

Jeden okaz złowiłem 12. VIII. 1951.

Opisthograptis luteolata L.

Rzadki, w maju.

Biston betularia L.

Dwa okazy złowiłem w lipcu

Macaria liturata Cl.

Rzadki; łowiłem 12. VII. 1951.

**Gnophos pullata* Schiff.

Bardzo lokalny, ale nie rzadki; łowiłem go 12. VII. 1949, 7.
i 30. VII. 1951.

Резюме

Робота содержит список бабочек пойманных автором в окрестностях Тынца близ Кракова. Виды обозначены звёздочками являются новыми для фауны окрестностей Кракова.

Summary

A list of Macrolepidoptera collected by the author around Tyniec in the vicinity of Kraków. — Species which are new for the fauna of the surroundings of Kraków are marked by an asterisk.